

Чия правда?

Олег Паламарчук

Один поважний панок прогулювався вулицями незнайомого міста. Його, представника губернської канцелярії, послали на периферію для інспекції місцевих чиновників. Робота була чисто формальна і зводилася до заповнення кількох "бомаг".

Службовець зацікавився будинком, що був відгороджений високим муром. На кожному вікні похмурої сірої споруди непривітно чорніли ґрати.

— Що це за будинок? — запитав він у перехожого.

Неголений чоловік у брудній латаній сорочці, очевидно, вугляр за професією, здивувався:

— Хіба не бачите, пане? В'язниця.

— Ага, це той дім, де тримають всіляких злодюг, — пригадав службовець.

— Ні, пане, — заперечив йому вугляр, — там сидять чесні люди. А злодії — ось у ратуші, в канцелярії.

— Що ти мелеш?! — обурився панок. — Невже наш цар-батюшка невинних карає?

— Виходить, так, — стояв на своєму чоловік у латаній сорочці, — б'юсь об заклад на сто карбованців, що у нашій в'язниці сидять чесні люди.

— У тебе нема стільки грошей.

— Знайдуться, пане. Ну, то як, іде? — чекав на відповідь вугляр.

— Лихо з тобою. Що ж, зараз підемо до начальника в'язниці і перевіримо, хто там сидить.

— Зачекайте хвилиночку, — завагався вугляр, потім підняв з бруківки півпудовий камінь і зненацька жбурнув у вікно.

З будинку вискочили жандарми, схопили пана за руки, а хитрий вугляр утік.

— То не я кидав! — виправдовувався губернський канцелярист.

— Ах, він іще й відпирається! — не давали жандарми і слова сказати.

За тодішніми законами начальник в'язниці міг тримати злочинця на свій розсуд до трьох місяців. У камері, куди запроторили невинного пана, перебувало ще троє чоловік.

— Ти за що сидиш? — запитав канцелярист бородатого селянина.

— За несплату податку. Нічого не вродило, діти голодні в хаті, а мені платити кажуть. Звідки? — обурювався той.

— А тебе за що? — поцікавився новоприбулий у другого сусіда по камері.

— Сторож я, — розказав бідолаха, — пильнував панські конюшні, і однієї ночі злодії вкрали найкращого коня. Шукай тепер вітра в полі. Так поліція мене замість них посадила до в'язниці.

Третій розповів, як обізвав корчмаря злодієм, бо той бере за товар більше грошей, ніж належить, недоливає та недоважує.

— За свій язик і постраждав, — важко зітхнув він. — Злодій не той, що краде і ділиться із владою, а той, що попадається і не ділиться.

Мало того, що чиновник сидів ні за цапову душу у в'язниці, ще й роботу втратив, ставши неблагонадійним для царської служби.

Через деякий час він зустрів підступного вугляра.

— Так які люди сидять у в'язниці? — насміхався обірванець з колишнього представника губернської канцелярії.

— Чесні там люди, чесні! А такі, бандити, як ти, на волі розгулюють. Бодай би ти згорів, нечистий!

— Тепер бачите, чия правда? А раз так. то готуйте гроші, пане, що програли мені, — зажадав від нього вугляр.